

Ангеліна ГУСАР,
orcid.org/0000-0001-8437-3872
асистент кафедри германської філології і перекладу
Інституту філології
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(Київ, Україна) angelinagusar92@gmail.com

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ДАВНЬОСКАНДИНАВСЬКИХ МІФОЛОГЕМ В СУЧАСНОМУ ПІСЕННОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ ШВЕДСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ)

Сучасна лінгвістика продовжує вивчати зв'язок між мовою та мовленням, з одного боку, та структурою пізнання, мисленнєвими процесами та свідомістю, з іншого боку. З огляду на таку тенденцію особливий інтерес викликає інтегральне вивчення мови та мовлення як лінгвокреативного явища, а також вивчення семіотичних і когнітивних рис лінгвістичних одиниць, які позначають міфологічні феномени. Зокрема, дослідження присвячено вивченню мовних знаків англomовного та шведськомовного сучасних пісенних дискурсів, що вербалізують давньоскандинавські міфологеми. Міфологеми поєднують окреме та загальне, елементи предметно-зображувального та символічного планів, відображають асоціативну логіку організації первинного образу реальності, що набуває різного сенсу залежно від емоційної рефлексії, психічних процесів і соціальних відносин. Міфологема є не лише компонентом матриці сприйняття світу у всіх його вимірах, але й семіотичним засобом установаження зв'язку з універсальними цінностями, закодованими у міфотворчих актах. Міфологема також є носієм важливого загальнолюдського досвіду, що експлікується відповідними мовними одиницями. У статті розглянуто класифікації мовних знаків А. Уфїмцевої, А. Левицького, О. Колесника. За вибраною у дослідженні класифікацією мовні знаки, що вербалізують скандинавські концепти-міфологеми в англomовному та шведськомовному сучасних пісенних дискурсах, мають багаторівневу модель, що складається з трьох планів. Перший план представляє структурні особливості знаку, другий демонструє принципи взаємодії знаку й денотату, а третій характеризує спосіб представлення та відношення знаків до інтерпретатора. У різних контекстах мовні знаки реалізують свої різні властивості і позначають різні плани концептів-міфологем, а також активізують різні сценарії, детальному аналізу та ілюстрації яких буде присвячена практична частина статті.

Ключові слова: міфологема, семіотика, мовний знак, пісенний дискурс.

Angelina GUSAR,
orcid.org/0000-0001-8437-3872
Assistant at the Department of Germanic Languages and Translation
Institute of Philology of the Taras Shevchenko National University of Kyiv
(Kyiv, Ukraine) angelinagusar92@gmail.com

VERBALIZATION OF OLD NORSE CONCEPTS IN MODERN SONG DISCOURSE (SWEDISH AND ENGLISH)

Modern linguistics is studying the language and speech relations, as well as the cognition, mental processes and consciousness structures. This trend defines particular interest in the integrated study of language and speech as lingual-creative phenomenon, and the investigation of semiotic and cognitive features of linguistic units denoting mythological phenomena. In particular, this article is devoted to the study of linguistic signs of English and Swedish modern song discourses that verbalize Old Norse concepts. These concepts combine the individual and general elements of subject-pictorial and symbolic levels reflect the associative logic of the primary reality image organization, which acquires different meanings depending on emotional reflection, mental processes and social relations. Mythological concept is not only a component of the world matrix perception in all its dimensions, but also a semiotic instrument that helps to establish a connection to the universal values encoded in myth-making acts. Mythological concept is also the bearer of important universal human experience, which is explained by the relevant linguistic units. The article considers the classifications of language signs by A. Ufimseva, A. Levitsky, O. Kolesnik. According to the classification chosen in the study, language signs that verbalize Scandinavian mythological concepts in English and Swedish modern song discourses have a multilevel model which consists of three levels. The first level represents the structural features of the sign, the second demonstrates the principles of interaction of the sign and the denotation and the third characterizes the way how signs are represented and relate to the interpreter. In different contexts, language signs realize their different properties and denote different levels of mythological concepts, as well as activate different scenarios, the detailed analysis and illustration of which will be discussed in the second part of the article.

Key words: mythological concept, semiotics, language sign, song discourse.

Постановка проблеми. В умовах глобального переосмислення цінностей та зміни концептуальних орієнтирів актуальним видається пошук давніх першооснов нашого буття, зокрема дослідження лінгвокультурних та лінгвосеміотичних особливостей мовних одиниць на позначення феноменів міфологічного характеру, що є також матеріалом для творення альтернативних світів. У результаті практичної, інтерпретаційної та мовно-мовленнєвої діяльності кожна окрема людина творить навколо себе альтернативні світи з відповідним набором цінностей та правил. Вербально втілені образи світу, що функціонують у різних дискурсах, становлять вербально-семіотичні кореляти безкінечної кількості світів з різною мірою систем координат. У процесі взаємодії кількох світів утворюються нові явища, по-новому переосмислюються попередні форми. Для кожного нового учасника взаємодії з конкретною системою координат вона моделюється по-новому з урахуванням попереднього досвіду цього учасника. Такий процес є нескінченним та всеохоплюючим явищем, закодованим у мові та культурі; йому властиві повторення та ускладнення первинних структур. Результатом такого процесу є утворення концептів-міфологем.

Аналіз досліджень. Серед дослідників, які розробляли теоретичну базу для розуміння явища міфологеми, були К. Юнг, Ю. Курята, О. Веселовський, В. Кашкін. Питання класифікації мовних знаків на позначення міфологем було розглянуто у працях А. Уфімцевої, А. Левицького, О. Колесника, класифікації котрих будуть також представлені нижче.

Мета статті – розглянути класифікації мовних знаків на позначення концептів-міфологем та продемонструвати, як давньоскандинавські міфологеми вербалізуються у сучасних пісенних дискурсах (на матеріалі шведської та англійської мов).

Виклад основного матеріалу. Міфологема – це складний багатоступеневий когнітивний феномен (Клушина, 2014: 57; Нахимова, 2011: 152–153), формування значення якого відбувається у кілька етапів і передбачає кілька рівнів. По-перше, це певна когнітивна сутність, ментальне утворення, що включає певний об'єм тезаурусної інформації, зокрема асоціації, образи, пам'ять попередніх вживань. По-друге, міфологема передбачає матеріалізацію цієї ментальної сутності, її вербальне оформлення, тобто рівень мовного втілення. По-третє, міфологема задіяна в реалізації різних дискурсивних практик загалом і пісенного дискурсу зокрема, що зумовлює її активну участь у втіленні певних комунікативних інтенцій. Відпо-

відно, можна говорити про три рівні формування змістовної сторони міфологеми в англослов'янському і шведськомовному пісенних дискурсах, а також три рівні її аналізу, такі як мовний, функціонально-семантичний і прагматичний.

Текст англослов'янського і шведськомовного пісенного дискурсу здатен максимально сконденсовано, влучно, ритмічно й художньо передавати читачеві досвід світобачення митця. Виступаючи своєрідною індивідуально-авторською інтерпретаційною моделлю довоколишніх явищ і процесів дійсності, текст пісні концентрує в собі також колективний досвід людства – його космологічні та космогонічні уявлення, які свого часу були відображені в міфах, легендах, переказах та казках, тому міфологеми посідають чільне місце у конструюванні комунікативних повідомлень, які мав на меті передати автор пісень.

Міфологема є носієм важливого загальнолюдського досвіду, що есплікується відповідними мовними одиницями. У сучасному мовознавстві одне з найпоширеніших тлумачень міфологем належить В. Кашкіну: «міфологема – одиниця міфологічної системи, через посередництво котрої організується людська діяльність: згорнутий поетапний рух тут заміщується знаком, що слугує сигналом до дії, готовністю діяти. Міфологема не просто «багато що пояснює» (це, радше, властивість концепта), вона «багато що заміщує» і «багато що викликає», виступає в ролі своєрідного тригера» (Кашкин, 2000: 63).

Міфологема – це знак «нижчого рівня» певного знакового утворення (гігазнаку), тобто міфу. Це частина відкритої семіотичної системи, яка внаслідок постійної взаємодії з національною когнітивною картиною світу загалом та семіосферою зокрема зазнає постійних змін. Як певне «розгорнуте магічне ім'я», міфологемі представляють своєрідним знаком, який завдяки своїй специфічній внутрішній організації вказує на найбільш важливі ознаки предмету або особи – містилиця «ядра образів» (Колесник, 2011: 33–34).

Про наявність семіотичних характеристик у міфологем свідчить той факт, що вони є учасниками знакового процесу, тобто семіозису, який являє собою взаємодію таких трьох складників, які є невід'ємними конститuentами знаку: щось (репрезентамен або знаконосій – те, що виступає як знак), що заміщає щось інше (об'єкт або десигнат – те, до чого відсилає знак) чимось третім (інтерпретанта – те, що перетворює річ на знак для інтерпретатора). Чарльз Морріс також наголошував на обов'язковій наявності четвертого чинника цього процесу – інтерпретатора, а також наголо-

шував на тому, що щось може стати знаком лише тоді, коли інтерпретується як знак чогось певним інтерпретатором (Morris, 1938: 1–59). Так, наприклад, міфологема МЕЧ/SVÄRD у своїй вербальній іпостасі, що є знаконосієм, десигнатом якої є «зброя», може набувати залежно від контексту та інтерпретатора різних значень: це «руйнівна сила», вогняний меч Суртра, що знищить світ: “Med sitt svärd av lågor / Är han Jordens baneman / Surt, den svarte stiger vid början på Ragnarök / På sin tron i Muspelheim / Sitter han och väntar / På den dag då elden skall släcka alla liv” («Зі своїм полум’яним мечем / Він – мучитель Землі / Люто, чорний підніметься на початку Рагнарьока / На своєму троні в Муспельхеймі / Сидить він і чекає / На день, коли вогонь запалить всіх життя»); або «утілення сили, перемоги воїна»: “Så vakna anden ny ilska alla får / Med spjut och svärd vi på krigsstigen går / Höj era stop för fiendens död / Krigsrus nu väckas med sötat mjöd” («Нехай дух воскресне з новою люттю для всіх / Списами та мечами ми прокладаємо шлях війни / Підніmemo ж кубки за смерть ворога / П’янкий смак війни від меду»).

Сьогодні в лінгвістичній науці відомо кілька класифікацій мовних знаків. Однією з найпоширеніших, є класифікація Уфимцевої. Так, вона виділяє такі семіологічні класи словесних знаків:

1) за наявністю або відсутністю і характером співвіднесеності денотату та сигніфікату;

2) за наявністю та формами відносин усередині знаку, його абсолютного і відносного значень, від чого залежать семантична варіативність знаків, їх взаємодія та функціонування;

3) за сферою діяльності, до якої включені ці знаки (номінативно-класифікуючою, мовленнєво-мисленнєвою, комунікативною, прагматичною) (Уфимцева, 1977: 98); при цьому йдеться про знаки характеризуючі (загальні назви), індивідуалізуючі (власні назви), квантитативні, а також про підгрупу неназивних знаків, а саме дейктиків, замісників, знаків-зв’язок і знаків-актуалізаторів.

Ще одна класифікація номінативних одиниць як знаків мовної системи запропонована А. Левицьким. Вона враховує комунікативний підхід і звертає увагу на відношення «мовець – мовний знак», «знак – предмет», «знак – знак». Пропонується розрізняти такі знаки:

1) номінатори (повнозначні мовні одиниці, використані для виділення й називання фрагментів дійсності та формування відповідних понять);

2) детермінативи (оператори ментальної, денотативної або референційної ідентифікації);

3) дейктики (знаки-замісники, що імплікують особу, предмет, місце тощо);

4) конектори (сполучні елементи висловлювання);

5) кваліфікатори (одиниці, що характеризують ознаку за ступенем її проявлення, посідають проміжне положення між номінаторами і дейктиками);

6) комунікативи (комунікативно-автономні одиниці, реакції на висловлювання інших учасників комунікативної ситуації) (Левицький, 1998: 151–152).

Для аналізу мовних знаків, що вербалізують міфологеми в англomовному та шведському пісенних дискурсах, було застосовано типологію мовних знаків, запропоновану О. Колесником. Вона базується на теорії Пірса про триадичні відносини між системами та їх елементами: відносини порівняння (у сенсі логічних можливостей), представлення (взаємодія дійсних фактів) та думки (розгортання як закон/закономірність). Відповідно, О. Колесник виділяє три основні трихотомії знаків.

Перша трихотомія представлена квалісигнумами, синсигнумами та легісигнумами, тобто знаком-якістю, знаком-подією і знаком-законом. Характерною рисою першого є якість, яка стає знаком у момент його вживання. Під час ототожнення знаку й денотату у контексті етнонаціонального міфологічного простору обов’язково актуалізуються його якості креативної сутності. Наступний, синсигнум, репрезентує одиничну подію, актуалізація якої зумовлена специфічною комбінацією квалісигнумів. Це наявний у єдиному вияві варіант утілення концепту міфологеми. Останній знак, легісигнум, відображає розгортання певного етнокультурного міфологічного сценарію, до якого включено певну кількість синсигнумів, у схожому, але дещо іншому, прообразному, варіанті (Колесник, 2011: 33–34).

Так, наприклад, міфологема МЕЧ/SVÄRD може виступати квалісигнумом “hämnnarens svärd”/ меч месника, що набуває у контексті також додаткового значення «гіркої розплати» та пов’язаний із концептами ПОМСТА/НÄMND, СИЛА/МАКТ, ОБІТНИЦЯ: “Hämnden den bittra sig lovat»: «En öga skådade ner på den man / Som till hämnden den bittra sig lovat / Han skänkte sin makt till hämnnarens svärd / För priset som alltid betalas” («Одноокий поглянув на чоловіка, / Який поклявся гірко помститися / Він подарував свою силу мечу месника / Ціну, яку завжди буде сплачено»). Одночасно міфологема виступає також синсигнумом (Один наділяє своєю силою меч месника) та легісигнумом (воїн дає непорушну обітницю помститися). “Förfäders svärd” («меч прадідуса») є квалісигнумом, що вказує на приналежність меча

минулим поколінням, та легісигнумом, адже меч передається у спадок під обітницю продовжувати справу пращурів: “I urminnes tid, mossen den åldrig låg / Förfäders svärd vikta mot klingans hjalt / Skära i torv, hängas i spjutens valv / Viskar en ed händerna slöts, runorna vilar nu” («Там в давнину лежало болото старе / Мечі предків там брязчали / Торфом уроблені списи стоять / Шипляча клятва руки замикає, руни тепер відпочивають»). У наступній ситуації сигнумом буде кластер міфологем СМЕРТЬ, ЧЕСТЬ, СЛАВА, квалісигнум “Die in the fight” («загинути в бою»), легісигнум «гинеш у бою – потрапляєш до Вальгалли»: “Today is the day we / Die in the fight / None shall remain... / till last one for night / now Valhalla’s calling us immortal” («Сьогодні день / коли ми загинемо у бою / Ніхто не залишиться / до останнього серед ночі / тепер Вальгалла кличе нас безсмертних).

Згідно з другою трихотомією, знаки поділяються на знаки-ікони, знаки-індекси і знаки-символи. Перша група знаків у контексті міфологічного простору представлена магічними формулами, власними іменами, які імпліцитно репрезентують бажаний варіант розгортання біографії носія, номінації окремих елементів міфологічних сценаріїв, утворених за методом ономапої тощо. Наприклад, “den enögde” («одноокий») = Один, “Odin’s home fields” (домашні поля Одіна), “Golden Hall” («золота зала») = Вальгалла, “ship of nails” («корабель з нігтів»), “skepp av nagel och tand” («корабель з нігтів та зубів»), “segel av död” («човен смерті») = Нагльфар, “Odin’s Opus” («справа Одіна») = війна, “Valfaders utsända” («посланці Всебатька») = валькірії, “the father of the wolf” («батько вовка») = Локи; “Lightning god” («бог блискавки») = Тор, “Great son of Loki, Brother to the wolf” («Величний син Локи, брат вовка») = Йормунганд.

Наступна категорія, знаки-індекси, складають більшість номінативних одиниць, що вербалізують елементи міфологічного простору. Забезпечуючи референційні зв’язки між собою і денотатом, вони надають можливість інтерпретатору зрозуміти смисл послання й стати частиною сценарію міфологічного простору. Знаки-індекси пов’язані з об’єктом, який вони позначають, не за ознакою схожості, а за ознакою спільних рис, вони набувають певної «переосмисленої іконічності» і вказують на денотат «у сенсі реалізації орієнтаційних моделей» у межах міфологічного простору, тобто знак і предмет пов’язані між собою за аналогією зв’язку наслідку з причиною. Прикладами знаків-індексів можуть слугувати концепти ЖЕРТВА/OFFER = перша жертва велетня Іміра: “Välkomna

hans offer / Blod! Livnär Yggdrasil / Stungen! Han blickar ned / Is och Eld!” («Вітаємо його жертву / кров / живи Іггдрасиль / зарублений / він дивиться вниз / лід та вогонь»), що відсилає нас до сценарію СТВОРЕННЯ СВІТУ; знак-індекс КРИЛА/VINGAR = ВАЛЬКІРІЇ: “En sägen begynner nu, då slaget nått sitt slut / Vingar i fjärran skymtas mot solnedgångens glöd / Valfaders utsända skall på slagfält välja ut / Bland de krigare som tappert föll mot sin död” («Легенда починається зараз, коли битва добігла кінця / Крила вдалині проти саява заходу сонця / посланці Всебатька повинні вибрати на полі битви / Серед воїнів, які хоробро загинули») вказує на концепт СМЕРТЬ, а також пов’язані з ним міфологеми ЧЕСТЬ, СЛАВА.

Останнім типом знаку другої трихотомії є знак-символ. Він не має ніякого прямого зв’язку з параметрами денотата. Інтерпретанта цього знаку породжується внаслідок появи певного досвіду в результаті своєрідного прецеденту, тобто певних подій або їх послідовностей в історії міфологічної культури, який закріпився в інтерпретатора. Наприклад, вовк є знаком-символом, що позначає Одіна: “By the spirit of the wolf, / and One-Eye’s will, our legions show no fear” («В ім’я духу вовка / волі Одноокого / наші легіони не показують страху»); “Swords raised, raised horns / Blood oaths are sworn / Men hearts wolf skin / Wolves of Odin” («Мечі підносимо / підносимо роги / кровні обітници пролунали / серце людини, шкура вовка / вовки Одіна»), а також може бути знаком-символом кінця світу (вовк Фенрір): “Tyr made the deal and lost his arm to the wolf / Now without his freedom / He is bound until ragnarök / Then he will be set free / And devour all the world” («Тюр уклав угоду та віддав свою руку вовку / Тепер поневолений / у кайданах до Рагнарьоку / тоді він звільниться / і проковтне світ»).

Таким чином, у контексті “Lord of destiny / The serpent and the king / Appropriated me / Fangs of fate, pierce my veins” («Повелитель долі / змії та король / заповонив мене / ікла долі / проштрикнули мої вени») “Lord of destiny” – це знак-ікона на позначення світового змія; “serpent” – знак-індекс, що відсилає до сценарію КІНЦЯ СВІТУ та концептів-міфологем ДОЛЯ, СМЕРТЬ, одночасно є знаком-символом змія Йормунганда.

Третя трихотомія знаків відповідає за їх взаємодію між собою на синтагматичному рівні. Серед них розрізняють знак-рему, дицисигнум (decent sign) і знак-аргумент. Так, рема – це знак «якісної можливості», і її завдання полягає у передачі інтерпретанту сутнісних характеристик власне знаку. О. Колесник співвідносить рему з

квалісигнумом у прагматичному аспекті. Дицисигну́м, що є власне знаком, трактується як «знак дійсного існування для свого інтерпретанта, що охоплює рему/ реми», «синсигну́мом, реалізованим у синтагмі». Однак децисигну́м актуалізується для інтерпретатора лише під час вживання знаку-аргументу. Якщо уявити децисигну́м як «препозитивно оформлений еліптизований національно-культурний текст», то знаки-аргументи будуть представляти фрагменти цього тексту, що спрямовують розгортання певного міфологічного сценарію та відповідної комунікативної ситуації.

Як приклад розглянемо таку міфологічну ситуацію: “Wolf’s in chains and will remain, / The Leavings of the Wolf will be thy name. / Lost thy hand to teeth divine, / Lost and found through sacrifice” («Вовк у кайданах і там залишиться / рештки, які залишив Вовк, ось твоє ім’я / Ти втратив руку у божественних зубах / згубив і знайшов у жертві»). Знаком-аргументом буде міф про те, як Тюр пожертвував свою праву руку, щоби боги закували вовка Фенріра у кайдани; тут втілюються міфологеми ЖЕРТВА, БРЕХНЯ, ВОВК, що є дицисигну́мами, тоді як “teeth divine” (божественні зуби) є ремою до останньої міфологеми та вказує на божественне походження вовка Фенріра (син Локі).

Слід відзначити поліфункціональність мовних знаків, через що в різних контекстах вони можуть реалізувати свої різні властивості й позначати різноманітні іпостасі концептів-міфологем, а також активувати різні напрями розвитку міфологічних сценаріїв, комбінації сценаріїв тощо. Це пояснює наявність опозицій знаків, таких як «кваліфікатор :

дейктик» (з одного боку, реалізується функція означення, а з іншого боку, імпліцитно знак вказує на фоновий сценарій), «акцентуатори : прескриптори» (одні є передумовою, а інші – наслідками передумов розвитку сценарію), «констататори : сигнали» (як містилище усіх можливих у міфологічних контекстах іпостасей і ролей денотату і як «автоматизовані операції цих денотатів»), «оцінка : реакція» (властивості елементів системи та особливості їх функціонування, протиставлені причинам і наслідкам їх діяльності). Також відзначаються певні системні трансформації. Знаки вищих рівнів за певних умов можуть розглядатись як конектори. Наприклад, дейктики посилають до наявних у міфологічному просторі фонових сценаріїв. Знак-символ мегарівня (художній текст) може відігравати роль дейктика, виконуючи функцію «базового оператора», вказуючи на особливості конфігурації якогось альтернативного світу (Колесник, 2011: 33–34).

Висновки. Таким чином, мовні знаки, що вербалізують скандинавські концепти-міфологеми в англomовному та шведськомовному пісенних дискурсах, становлять багаторівневу модель, що складається з трьох планів. Перший план представляє структурні особливості знаку, другий демонструє принципи взаємодії знаку й денотату, а третій характеризує спосіб представлення і відношення знаків до інтерпретатора. Перспективою подальшого дослідження є аналіз структурних, функціонально-семантичних і прагматичних характеристик номінації скандинавських міфологем у англomовному та шведськомовному сучасних пісенних дискурсах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кашкин В. Этнонимы и территория национальной души. *Русское и финское коммуникативное поведение* / под ред. И. Стернина. Воронеж : ВГТУ, 2000. С. 62–70.
2. Клушина Н. Теория идеологем. *Политическая лингвистика*. 2014. № 4 (50). С. 54–58.
3. Колесник О. Міфологічний простір кризь призму мови та культури : монографія. Чернівці : РВВ ЧНПУ імені Т. Шевченка, 2011. 312 с.
4. Левицкий А. Функциональные подходы к классификации единиц современного английского языка. Киев : Киевский государственный лингвистический университет, 1998. 362 с.
5. Нахимова Е. Идеологема «Сталин» в современной массовой коммуникации. *Политическая лингвистика*. 2011. № 2 (36). С. 152–156.
6. Уфимцева А. Лингвистическая сущность и аспекты номинации. *Языковая номинация. Общие вопросы*. Москва : Наука, 1977. 343 с.
7. Morris Ch. Foundations of the Theory of Signs. *International Encyclopedia of Unified Science*. Chicago : University of Chicago Press, 1938. № 2. P. 1–59.

REFERENCES

1. Kashkin V. Etnonimy i territoriya natsionalnoy dushi. *Russkoe i finskoe kommunikativnoe povedenie* [Ethnonyms and the territory of the national soul. Russian and Finnish communicative behavior]. [Ed. I.A. Sternin]. Voronezh: VSTU, 2000. pp. 62–70 [in Russian].
2. Klushina N. Teoriya ideologem. *Politicheskaya lingvistika* [The theory of ideologems. Political linguistics]. 2014. No. 4 (50). pp. 54–58 [in Russian].

3. Kolesnyk O. Mifologichnyi prostir kriz prizmu movi ta kulturi [Mythological space through the prism of language and culture]: Monograph. Chernihiv: RVV ChNPU named after Taras Shevchenko, 2011. 312 p. [in Ukrainian].
4. Levitsky A. Funktsionalnyie podhodyi k klassifikatsii edynits sovremennoho angliyskogo yazyika [Functional approaches to the classification of units of modern English]. Kiev. state lingual. un-t, 1998. 362 p. [in Russian].
5. Morris Ch. Foundations of the Theory of Signs. International Encyclopedia of Unified Science. Chicago: University of Chicago Press, 1938. 1, N 2. pp. 1–59.
6. Nakhimova E. Ideologema “Stalin” v sovremennoy massovoy kommunikatsii. Politicheskaya lingvistika [Ideologeme “Stalin” in modern mass communication. Political linguistics]. 2011. No. 2 (36). pp. 152–156 [in Russian].
7. Ufimtseva A. Lingvisticheskaya suschnost i aspektyi nominatsii. Yazykovaya nominatsiya. Obschie voprosyi [Linguistic essence and aspects of nomination. Language nomination. General issues]. M.: Nauka, 1977. p. 343 [in Russian].